

Nr 140.

Av herrar **Adolfsson** och **Ericsson** i Näs, om ändrad användning av vissa med statliga lån och bidrag uppförda lantarbetarbostäder.

Enligt bestämmelser, utfärdade år 1939, utgår lån och bidrag till jordbrukare för bostäder åt lantarbetare i hans tjänst. Sådant lantarbetarbstadslån får uppgå till högst 80 procent av kostnaderna för byggnadsarbetet och skall återbetalas på 20 år. Det är räntefritt under de första tio åren men löper därefter med ränta, för närvarande 3,25 procent. Räntefriheten är givetvis ett betydelsefullt stöd. I villkoren för lånet stadgas, att bostaden under de 20 år, under vilka amorteringen skall fullföljas, inte får användas till annat ändamål än som bostad åt lantarbetare i tjänst vid gården. Vid sidan av lånen lämnas även lantarbetarbstadsbidrag i eller utan kombination med lån. Ett bidrag av 300 kronor kan utgå ensamt, då det gäller att installera vatten och avlopp i en lantarbetarbostad. I samband med lån kan utgå bidrag av 600 kronor för varje lägenhet, som uppfyller gällande villkor. Bidraget kan emellertid återkrävas, om bostaden användes för annat ändamål än det ursprungligen avsedda.

Genom den mekanisering, som ägt rum inom jordbruksdriften, har jordbrukets behov av arbetskraft minskats. Detta har medfört, att en hel del av de lantarbetarbostäder, som uppförts, numera inte behöver utnyttjas för det ändamål, för vilket de ursprungligen avsetts. Åtskilliga sådana ledigblivna lantarbetarbostäder finns i bygder, där bostadslägenheter efterfrågas. Då de representerar betydande kapitalinvesteringar, bör de enligt vår mening — inte minst med hänsyn till rådande bostadsbrist — utnyttjas, då behov därav förefinns. Detta har emellertid ofta omöjliggjorts genom att vederbörande fastighetsägare inte ansett sig kunna hyra ut bostäderna, emedan de då skulle riskera att förlora de förmåner, som de statliga lånen och bidragen innebär.

Det bör i detta sammanhang erinras om att staten sedan länge givit ett betydande stöd åt bostadsbyggandet. För förbättring av bostadsförhållandena på landsbygden lämnar staten stöd dels i form av egnahemslån till nybyggnad och genomgripande ombyggnad av egnahem och tvåfamiljshus, dels i form av förbättringslån för upprustning av sådana hus. Till ny- och ombyggnad kan beviljas en subvention av 8 000 kronor per hus, och samma belopp kan medges som räntefri, stående del av förbättringslån.

Det synes oss orimligt, att ledigblivna lantarbetarbostäder, som uthyres till bostad åt annan person än fastighetens lantarbetare, skulle undandragas det statliga stödet, när staten samtidigt lämnar ett betydande stöd till bo-

stadsbyggandet i övrigt på landsbygden. Det finns visserligen möjlighet för jordbrukare att vid uthyrning av ledigbliven lantarbetarbostad till person, som icke är i hans tjänst, genom dispens för viss tid erhålla rätt att även i fortsättningen tillgodogöra sig de förmåner, som lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag utgör. Härvid gäller dock, att därest räntefrihet för lånet fortfarande åtnjutes, denna förmån upphör. Dispensvägen är omständlig och kan inte anses utgöra en tillfredsställande lösning av frågan, när det numera är en vanlig företeelse, att lantarbetarbostäder icke behöver utnyttjas för sitt ursprungliga ändamål. Enligt vår uppfattning bör därför bestämmelserna om statliga lån och bidrag till lantarbetarbostäder ändras på sådant sätt, att de av staten förmedlade förmånerna får tillgodogöras, även om sådan lantarbetarbostad uthyres till person, som icke är i tjänst vid gården. Självfallet bör dock inte ifrågavarande låne- och bidragsvillkor gälla, därest sådan lantarbetarbostad skulle uthyras för annat ändamål än som bostad. En utvidgning av bestämmelserna i enlighet med vad vi ovan föreslagit synes oss icke kunna medföra någon risk för missbruk. Men därmed skulle vinnas, att ifrågavarande bostäder skulle kunna utnyttjas på ett effektivare sätt än som nu ofta är fallet.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i enlighet med motionens syfte måtte besluta, att lantarbetarbostäder, som uppförts med statliga lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag, må med oförändrade låne- och bidragsvillkor kunna uthyras som bostad även till annan person än fastighetens lantarbetare, samt hos Kungl. Maj:t begära att härför erforderliga författningsbestämmelser måtte utfärdas.

Stockholm den 26 januari 1954.

Holger Adolfsson.

Gunnar Ericsson

i Näs.